

Lenkin vzgojni kotiček

Ste se znašli pred vzgojno dilemo? Vam otrok želi nekaj povedati, pa ne razumete njegovega jezika? Vaša vprašanja in dileme lahko pošljete socialni pedagoginji Alenki Žavbi. Z dolgoletnimi izkušnjami pri delu v vrtcu, vodenju »lenkarij« in seveda tudi z osebnimi izkušnjami iz svoje družine vam bo svetovala in pomagala najti pravo smer. Pišete ji lahko na lenkarije@gmail.com. Nekateri najbolj aktualni odgovori pa bodo objavljeni tudi v reviji.

Spoštovani!

Moja Lana obiskuje vrtec, otroci v skupini so stari od 3 do 4 leta. Letos spomladi se bodo prvič odpravili na "vrtec v naravi", ki bo trajal 2 noči oz. 3 dni. Hči je sicer nekajkrat že prespala pri babici za eno noč, bolj po sili razmer, ker sva bila starša odsotna, vendar ji tam ni pretirano všeč. Ni sicer jokala, vendar je še vedno veliko raje doma, saj je na naju precej navezana. Vrtec sicer sprejema. Vem, da se ima tam lepo. Z otroki in vzgojiteljico se razume, ampak kljub temu bi vsako jutro raje ostala doma ali pri babici.

Vzgojiteljica v vrtcu svetuje, naj jo na izlet kar vpišemo, da ji bo to gotovo koristilo. Zanima me, kako in zakaj naj bi večdnevna odsotnost od staršev otrokom koristila. Ali otroci ne krepijo samostojnosti ravno v okolju, v katerem se počutijo varne? Glede na to da ne mara spati drugje, se sprašujem, kako bo preživela kar dve noči stran od naju. Zvečer se vedno skupaj crkljamo, beremo pravljice in ponavadi sobo zapustiva šele, ko zaspi. Tudi ponoči se hči kdaj pa kdaj zbudi, včasih tudi v joku, ker verjetno sanja, in takrat se pride potolažiti k meni. Kako bo to videti na "počitnicah?"

Tudi drugi starši otrok v skupini imajo pomisleke, zato res ne vem, kaj naj naredim. Ne želim biti ena tistih staršev, ki svoje otroke zavijajo v vato, po drugi strani pa mi bo zelo hudo, če se bo izkazalo, da je bilo to za mojo hčer preveč stresno. Hvala za odgovor, zaskrbljena mami

Otrok gre

Prvič sam od doma

Zaskrbljena mamica, pozdravljeni!

Hčerkin odhod na počitnice je odhod od doma za tri dni in ne zapuščenje doma za vedno. Na počitnicah bo tako zaposlena, da bo po vsej verjetnosti uživala in ne bo imela časa za razmišljanje o vas in vaših skrbih. Četudi imate pomisleke, vaših strahov ne prenašajte na otroka. Povsem normalno je, da imate kot mama ločitveno stisko, a naredite vse, kar je v vaši moči, da je ne prenašate na hčerko. Še posebej, če pravite, da je bolj »zapečkarica«. Če pa ste tudi sami takšni, da se radi crkljate doma, ne morete od svoje punčke pričakovati, da bo vaše nasprotje.

Moram priznati, da se tudi meni zdi, da so tridnevne počitnice za otroka pri treh letih kar zgodnje. Vrtci ponavadi prakticirajo letovanja, zimovanja, jesenski obisk kmetije ali kaj podobnega s predšolskimi otroki, torej tistimi, ki čez eno leto odhajajo v šolo. Vendar pa sem hkrati prepričana, da vaš vrtec tega ne bi organiziral, če bi s takšnim načinom izvedbe letovanja imel slabe izkušnje.

Mislím, da nas, starše, ob prvem »vrtcu v naravi« spremljajo podobni občutki kot takrat, ko svojega malčka prvič peljemo v vrtec:

»Kako bo zmožel tisto in ono?,
Kaj če ga ne bodo nič potolažili? Kako ga bodo uspavali? ...«
Se spominjate teh občutkov? In s kakšnimi občutki peljete otroka v vrtec danes? Otroci se v vrtcu navežejo na odrasle osebe, ki jim zaupajo, in to je tudi razlog, da se tam počutijo dobro. In podobno je na letovanju. Tja ne gredo s povsem neznanimi ljudmi, pač pa z za njih pomembnimi odraslimi

(vzgojiteljico, pomočnico vzgojiteljice, študentko ...), ki jim vaša deklica zaupa.

Kako pripravimo otroka na počitnice brez prisotnosti staršev?

- Najprej se pozanimajte v vrtcu, kako bodo počitnice potekale, saj boste tako tudi sami otroku počitnice predstavili v bolj realni sliki. Ponavadi so organizirani roditeljski sestanki. Tam povprašajte prav vse, kar vas zanima in teži – tudi to, kako zgleda ponoči, če so otroci navajeni hoditi še v posteljo k staršem.
- V vrtcu se otroci o letovanju pogovarjajo spontano, med igro, kot tudi tako usmerjeno, kar pomeni, da vzgojiteljica vodi pogovor o tem, pokaže fotografije izpred prejšnjih let, zavrti kakšen filmček in natančno predstavi, kaj bodo počeli. Oboje je psihološka priprava, skozi katero otrok dobiva zaupanje v prihajajočo situacijo.
- Otroka ne ustrahujte. Izogibajte se temu, da bi ji razlagali, da tam ne bo mamice, da ne bo mogla priti in podobno.
- Na otroka ne prenašajte svojih strahov in ostalih čustev. Ne sprašujte je: »Ali me boš pogrešala tako, kot bom jaz tebe?« Izrazite pa pozitivna čustva, kot na primer veselje, da bo uživala in se imela krasno s svojimi prijateljki.
- Potovalko pripravite skupaj: otrok bo bolj sproščen in samozavesten, če bo vedel, kaj ima s seboj in kje v potovalki to lahko najde. Delo mu olajšate, če mu za vsak dan posebej pripravite svojo vrečko perila in jo označite z dnevom. Če otrok ni navajen, da se sam preoblači, lahko skupaj na listek narišete potek preoblačenja.
- Telefoni naj ostanejo doma, v torbo pa ji dajte manjšo družinsko sliko ali nekaj posebnega za spominček (npr. kamenček, prstanček, zapestnico, zlatnik, amulet ...).
- Napišite pismo, ki ga vzgojiteljica na letovanju prebere otroku.

- Organizirajte družinski izlet in si skupaj oglejte kraj, kamor gredo letovat. Tako bo otrok imel še boljšo predstavlo, kam gre. Včasih je to dovolj, da se otrok opogumi.
- Otroku pokažite stare fotografije vaše šole v naravi ali drugega podobnega šolskega izleta. Na spletu lahko poiščete spletne strani letovišča ali pa pobrsajte, če obstajajo kakšne arhivske fotografije vrtca na tej lokaciji.

Kako pripravimo sebe, ko gre otrok na počitnice brez nas?

Včasih je ločitev težja za starše kot za otroke. Starši smo polni dvomov in strahov, predvsem, kako bodo naši otroci zmogli »preživeti« nekje, kjer ne bo nekoga, ki bi skrbel izključno zanj, in kako bo deloval v povsem neznanem okolju. Nekatere skrbi, kako bo prespal noč, druge, ali bo sploh kaj jedel, tretje pa, ali mu bo uspelo ostati suh tudi čez noč. Vzgojiteljice stvarjem strežejo drugače, a prav nič manj ljubeče ali strokovno. Ne pozabimo, da so naši otroci zelo prilagodljivi. Kadar se starši ne pomirijo in jih pesti pretirana skrb, govorimo o ločitveni stiski s strani staršev. Za občutkom krivde, ker nismo ob otroku ali ker smo jih kar »pustili v neznanu«, se lahko skrivajo tudi druge resnice: pretirana navezanost na otroka, ubadanje z njim in skrb zanj je lahko način, da se oddaljujemo od drugih odgovornosti, ali pa je to način, s katerim polnimo lastno praznino, odlagamo vlaganje v partnerske ali prijateljske odnose, poklicno kariero ... Prepoznajte svoje občutke in jih ne izrabljajte za obrambne mehanizme. Kako si lahko pomagamo starši?

- Dovolite si čutiti zaskrbljenost, strah, negotovost, a kot rečeno, teh čustev ne prenašajte na otroka.
- Ne le v času, ko je vaš otrok na počitnicah, tudi sicer je največ, kar lahko naredite za svoje duševno zdravje, to, da si vzamete čas zase:

pa naj gre le za sprehod po gozdu v bližini vašega doma, klepet z znanko po telefonu, branje knjige v spalnici, shopping, kino ali masažo. V času odsotnosti vašega otroka se zaposlite s prijetnim »delom«: že vnaprej načrtujte obisk prijateljice, ki je že dolgo niste videli, privoščite si čas zase brez občutkov krivde. Ne dovolite si, da se prestopate po domu.

- V času otrokove odsotnosti si pišite dnevnik (zvezek, blog, skicirko, fotoreportažo) in si ob prihodu deklice domov izmenjajte trenutke.
- Ne pozabite: ločevanje je del navezanosti – bolj ko boste otroka delili z drugimi odraslimi (babcami, prijateljicami, tetami ...), bolj bo vaš otrok pridobival občutek za skupnost in občutek, da je svet okoli njega varen. Le takšen otrok pa

lahko zdravo uživa v raziskovanju in razvijanju lastne identitete.

Seveda se lahko odločite, da deklice letos še ne boste prijaviili na letovanje. Možnost boste imeli tudi naslednje leto in morda se bo v tem letu razvila tako, da boste tudi vi povsem zaupali vanjo in jo naslednje leto brez strahu poslali na počitnice.

Upoštevajte tudi hčerino željo – a primerno pridobite njen odgovor. Če jo boste prestrašeni spraševali, če si res ne želi na letovanje, vam bo zagotovo pritrnila. Včasih je bolje, da otroka povpraša druga oseba, ne ravno mamica. Že očetje so boljši ali pa vzgojiteljica.

V čem takšne počitnice služijo

otrokom? Ne bom vam naštevala veliko prednosti in malo pomanjkljivosti, ker težko najdem mejo med tem, da vrtci organizirajo letovanja zato, ker je staršem to všeč, in tem, da bi otrokom to zelo koristilo. Zagotovo prinaša izkušnjo samostojnosti in preizkus zrelosti. Ko se je naš petletni Matic vrnil s petdnevnega zimovanja z vrtcem, se mi je zdel nekoliko bolj zrel: nisem ga še slišala s takšnim ponosom pripovedovati, kako se je učil smučati, kako je bilo naporno, a so zdržali, kako ni nič hudega, če padeš – se pač pobereš, kako se je vsak večer stuširal (doma nad tuširanjem ni ravno navdušen) ... In odkar se je vrnil z zimovanja, zjutraj vedno pospravi posteljo brez mojega opomina. In če ne drugega, je bilo vredno vsaj zaradi tega.

Alenka Žavbi, mag. socialne pedagogike

